

Служіння Надії

Під час війни, яка супроводжує наше життя, Церква закликає наново відкрити таємницю Божої любові та християнської надії. Ця надія допомагає мужньо зносити випробування, надихає ділитися Доброю Новиною з ближніми, виявляти милосердя і дбати про оточуючих.

Надія – це дар, що спонукає до дії. Це не пасивне очікування чи абстрактне поняття. Апостол Павло у Посланні до Римлян пише: «Веселі в надії, в горі терпеливі, в молитві витривалі» (Рим 12, 12). Він також додає: «Бо ми надією спаслися. Коли ж хтось бачить те, чого надіється, то це не є вже надія; бо що хтось бачить, хіба того надіється? Якже ми сподіваємось, чого не бачимо, то очікуємо його витривало» (Рим. 8, 24-25). Отже, справжня надія вимагає віри і терпіння, і вона спрямована на те, що ще не є видимим.

Чеснота надії

Надія належить до ключових християнських чеснот, які виражають сутність християнського життя. Відповідно до Катехизму Католицької Церкви чеснота є «постійну і тверду схильність робити добро. Вона дозволяє людині не лише робити добрі вчинки, а й також давати від себе те, що найкраще» (ККЦ, 1803). Надія є Божою чеснотою, «через яку ми прагнемо як нашого щастя Царства Небесного і вічного життя, покладаючи нашу довіру на обітниці Христа і спираючись не на наші сили, а на допомогу благодаті Святого Духа» (ККЦ, 1817). Надія веде християнина через земні труднощі до вічної радості у Христі. Прихід Господа стає остаточним змістом християнської надії, адже Він відкриває досягнення мети віри — життя в любові, яке єднає учня з Учителем.

Цього Ювілейного року Церква закликає нас стати «паломниками надії», бо «надія не засоромить» (Рим 5,5). Перед обличчям смерті, яка супроводжує нашу життєву дорогу, особливо під час війни, Церква запрошує нас наново відкрити таємницю Божої любові, Воскресіння, християнську надію, зміст страждань та мучеництва. Саме ця надія допомагає мужньо зносити

випробування та надихає ділитися Доброю Новиною з ближніми, виявляти милосердя, дбати про оточуючих.

Святий Йоан Павло II, Папа молоді, постійно наголошував на активному вимірі християнської надії. У своїй енцикліці «*Dives in Misericordia*» він писав, що «надія відкриває людину до майбутнього, сповненого Божої любові, і одночасно заохочує її до відповідальності за цей світ». Він бачив у молоді великий потенціал для перетворення світу, якщо вони будуть жити своєю надією.

Служіння надії

Проте християнська надія не лише звертає увагу на небесні блага, а й закликає до активної любові та служіння ближнім у світі. «Порив надії захищає від самолюбства і веде до щастя любові» (ККЦ, 1818).

Для християнина після Миропомазання служіння є природним наслідком прийняття Святого Духа. Це не лише участь у церковних службах, а й конкретна реалізація любові до ближнього: молитва, допомога бідним, участь у катехизації, соціальне служіння, волонтерство, місійна діяльність тощо.

Служіння надії нерозривно пов'язане з вчинками милосердя. Через прості вияви солідарності та небайдужості під час війни зміцнюється надія того, на кого звернена ця допомога. Коли людина, що страждає, отримує підтримку, у ній відроджується відчуття власної гідності та цінності, яке, можливо, було втрачене через складні життєві обставини. Самотність, яка часто є важким тягарем для тих, кому довелося залишити свій дім, хто втратив близьких, роботу, відчуття безпеки, відступає, коли людина відчуває увагу та турботу. Це не просто полегшення фізичних страждань, а й зцілення духовних ран, адже у серці знову відроджується віра у добро та милість Божу, бо «Усе, що ви зробили одному з моїх найменших братів, ви мені зробили» (Мт 25,40). Кожен може обрати собі служіння відповідно до свого покликання та можливостей. Це може бути як участь у великих зборах, громадських акціях, так і маленьких ініціативах. Відвідати поранених у

шпиталі, підтримувати родини переселенців, допомогти у розборі завалів, зателефонувати знайомим після важкої ночі під обстрілами, вислухати незнайому людину на зупинці, здати кров для поранених, підбадьорювати друзів і дякувати військовим та їх родинам, лікарям, рятувальникам, усім, хто незважаючи на важкі умови продовжує працювати на благо суспільства, заохочувати до спільної молитви співбратів та спів сестер у вірі.

Багато католицьких парафій та спільнот в Україні активно займаються збором гуманітарної допомоги, беруть шефство над прифронтовими містами, переселенцями, співпрацюють з міжнародними благодійними фондами, надають психологічну та душпастирську допомогу військовим та їх родинам.

Релігійна місія «Карітас-Спес» Римсько-Католицької Церкви в Україні після початку повномасштабного вторгнення значно розширила свою діяльність, надавши допомогу більш ніж 1 млн українців. Варто долучатися до таких ініціатив, багато з них активно ведуть присутні у соціальних мережах і тому легко знайти можливість більше дізнатися про їх діяльність і долучитися до неї.

Хоча св. Тереза з Лізьє жила до Першої світової війни у закритому монастирі, її духовність "маленької дороги" надихала тисячі солдатів. Її листи та приклад довіри Богові давали розраду й силу в окопах. Багато французьких солдатів мали її образки, і після війни чимало з них говорили про чудесний захист за її заступництвом.

Свята Мати Тереза з Калькути, яка присвятила своє життя служінню найбіднішим з бідних, казала: «Ми не можемо робити великі речі, тільки малі речі з великою любов'ю». Вона відкривала хоспіси, де доглядала за людьми, що помирали від різних хвороб. Її метою було забезпечити цим людям комфорт, гідність і підтримку наприкінці життя. Святий Максиміліан Марія Кольбе у нацистському концентраційному таборі пожертвував своїм життям для порятунку чоловіка, який молив про спасіння, бо він був батьком родини. У ситуації відчаю та безнадії, коли людське життя було зневажене, святий

показав, що навіть в таких важких умовах є надія на шляхетність, милосердя та солідарність.

Саме ця любов, виявлена у служінні, допомагає людині у часи страждання відчувати себе частиною живої спільноти Церкви, спільноти надії, де ніхто не є забутим. Особливо варто дбати про нових учасників ваших спільнот: переселенців, ветеранів, тих, хто переживає втрати, самотність. Це відчуття приналежності та прийняття пробуджує прагнення до наслідування вчинків милосердя, створюючи ланцюжок добра, що поширюється на оточуючих. Папа Франциск у своїй буллі «*Misericordiae Vultus*» підкреслює, що «милосердя – це міст, який з'єднує Бога і людину, відкриваючи наші серця на надію бути коханими навіки, незважаючи на нашу гріховність».

Крім того, милосердя, виявлене до ближнього, живить надію і у того, хто служить. Це парадоксально, але, віддаючи себе іншим, ми отримуємо більше. Це переживання Божої присутності у наших діях приносить внутрішній мир, бо «Більше щастя давати, ніж брати» (Ді 20,35), навіть якщо ми самі спустошені постійними тривогами, життєвими негараздами, переживаннями за близьких. Ця радість виконання Божої волі, допомоги іншому, є глибоким джерелом внутрішньої радості. Практикуючи вчинки милосердя, особа не лише допомагає іншому, але й активно долає розгубленість та апатію. Святий Франциск Ассізький у своїй молитві навчав: «Бо даючи, ми отримуємо». Така дієва, сповнена любові спільнота Церкви, члени якої дбають один про одного, є не просто групою людей, а живим виявом Царства Небесного на землі, тим «містом на горі», яке не можна сховати (пор. Мт 5,14). Вона може стати знаряддям справедливості та миру у суспільстві, свідченням того, що любов здатна змінити реальність. Як казав святий Йоан Павло II: «Любов до Бога і любов до ближнього нероздільні».

Труднощі у реалізації служіння

Папа Франциск застерігає нас від «глобалізації байдужості». Він використовує цей термін для опису тенденції, коли суспільство стає все менш чуйним до страждань інших, особливо до тих, хто перебуває в біді або у

складних життєвих обставинах. Сучасний світ пропонує індивідуалізм та релятивізм як основні життєві цінності, а також розгубленість цифрової культури, коли деякі. Війна в нашій державі яскраво підкреслила ці проблеми, відкривши подвійні стандарти багатьох людей та інституцій, втому від поганих новин, зниження емпатії один до одного, необхідність розвитку медіа-культури, щоб суспільство не опинилося в інформаційній бульбашці. Святіший Отець закликає нас до будування цивілізації любові, яка протистоїть цій байдужості незважаючи на трагічні обставини війни.

7 вересня, в останній день Тижня Виховання відбудеться канонізація бл. П'єра Джорджо Фрасатті, молодого католика, який жив на початку ХХ ст. Він вів дуже активне різноманітне життя, а особливе місце у його житті займало служіння бідним. Він допомагав їм грошима, їжею, ліками. Часто відвідував убогих, бо вважав, що особливо важливо не лише допомогти їм матеріально, але бути поруч. Доглядаючи хворого жебрака, заразився від нього поліомієлітом. Але навіть на смертному ложі, він продовжував думати про інших, писав записки до своїх друзів, прохаючи їх допомагати потребуючим. Його похорон зібрав тисячі людей, переважно тих, кому він служив, які прийшли засвідчити, як глибоко він вплинув на їхнє життя.

На шляху служіння ми можемо переживати розчарування, втому, самотність, а у реаліях воєнного часу навіть часто смертельну небезпеку. Щоб протистояти цим викликам варто дотримуватись деяких порад:

- Бути частиною спільноти, розділити своє служіння з однодумцями. Ісус розсилав апостолів проповідувати по двоє, щоб вони могли бути натхненням, підтримкою, розрадою, а також напоумленням один для одного.
- Оновлення віри та надії у Господі, дбати про своє духовне зростання. Часто коли людина активно займається якимось служінням, волонтерством, відповідає за благодійний проєкт бракує часу на особисту молитву, день зосередження, читання Святого Письма. Варто постійно дбати про живий, особистий зв'язок з Богом, щоб зберегти вірність служінню. Коли йдеться

про виживання, руйнування, страждання саме він допоможе зберегти душевне здоров'я та витривати у вірі.

- Довіряти свої справи Господу, огортати їх молитвою, шукати Божої волі у своїй волонтерській, харитативній діяльності. Війна показує, якими обмеженими є людські можливості у боротьбі зі злом та брехнею і лише Бог є нашим спасінням. Пригадаймо, як після молитви народу Ізраїля пали стіни Єрихону, а юнак Давид з Божою допомогою переміг велетня Голіафа і забезпечив перемогу своєму війську.
- Тримати орієнтир на вічність, бо часто несправедливість світу, жахи війни усі старання можуть здаватися даремними. Пам'ять про красу та радість Царства Небесного дає мотивацію продовжувати служіння.
- Бути прикладом для інших, надихати оточуючих, можливо, через соціальні мережі та інші доступні засоби.

Нам варто пам'ятати слова Ісуса: «Прийдіть до Мене, усі втомлені та обтяжені, і Я заспокою вас» (Мт 11,28). Він є джерелом нашої сили і відновлення. Варто намагатися служити в команді. Ісус посилав на місію учнів по двоє.

«Милосердя, – говорить він, – це не просто слово, а стиль життя, який проявляється в конкретних діях». Наша молода енергія, наша безпосередність, наша здатність до співчуття є тими інструментами, які можуть розбити стіни байдужості. Доброта, виявлена до іншої особи у скрутну хвилину, може стати для неї джерелом віри та надії, натхненням до боротьби та витривалості.

Висновки

Кожен із нас має унікальні дари і таланти, які можуть бути використані для служіння надії в Україні у воєнний час. Чи то через волонтерство, допомогу нужденним, участь у благодійних акціях, чи просто через добре слово та усмішку, молитву – кожен із вас може зробити свій внесок. Важливо формувати бажання стати «паломниками надії», активно служити ближнім, створювати осередки взаємодопомоги та підтримки. Це вміння слухати, не

засуджувати, розуміти, приймати і не картати, не обмовляти, але вказувати на Божу любов, благодать навіть там, де здається вже немає надії.

Пам'ятаймо слова Святого Йоана Павла II: «Не бійтеся! Відкрийте двері Христу!» Відкрийте свої серця для Його любові, і Він проведе вас шляхом служіння, перетворюючи нас на джерела надії для світу, який так її потребує.

Питання для роздумів та обговорення:

- Які конкретні дії ви можете зробити цього тижня, щоб «служити надії» у своєму повсякденному житті?
- З якими викликами ви стикаєтеся, коли намагаєтеся нести надію іншим?
- Як спільнота Церкви може підтримувати вас у служінні надії?

Література

1. Святе Письмо Старого та Нового Завіту / пер. о. І. Хоменко, 1990.
2. Катехизм Католицької Церкви. – Синод Української Греко – Католицької Церкви, 2002. – 772 с.
3. Апостольське повчання папи Франциска «*Evangelii Gaudium*» (Радість Євангелія)/ пер. о. О. Кривобочок ТІ, – «Свічадо», – 87 с.
4. Булла папи Франциска «*Spes non confundit*» (Надія не засоромить) / пер. о. О. Кривобочок ТІ. – <https://jesuits.org.ua/spes-non-confundit-nadiia-zh-ne-zasoromyt/>
5. Енцикліка папи Франциска «*Laudato si'*» (Хвала Тобі). – https://www.vatican.va/content/dam/francesco/pdf/encyclicals/documents/papa-francesco_20150524_enciclica-laudato-si_uk.pdf
6. Бог багатий милосердям. Іоанн Павло II. – Місіонер, – 2008.